

ЕТИЧЕН КОДЕКС НА УЧИЛИЩНАТА ОБЩНОСТ

ВЪВЕДЕНИЕ

Етичният кодекс на училищната общност представя стандартите за етично поведение на работещите с ученици специалисти в сферата на образованието и регламентира етичните правила, които следва да се прилагат при изпълнение на служебните им задължения и в ситуация на конфликт на интереси. Той установява общите норми на поведение на членовете на училищната общност и е гаранция за законността на действията им и защита от неоснователни обвинения. Чрез спазването на правилата на поведение, заложен в Етичния кодекс и приети от всеки служител, се допринася за изграждането и утвърждаването на положителния образ на училището.

Раздел I. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ

Работещите с деца педагогически специалисти изпълняват своите функции, като се ръководят от основните човешки ценности и принципи:

Чл. 1. Ученическата възраст е изключително важен период от живота на човека.

Чл. 2. Семейството е най-естествената среда за развитието на ученика.

Чл. 3. Всеки ученик притежава неповторима уникалност и стойност.

1

Чл. 4. На всеки ученик са гарантиран основните човешки права.

Чл. 5. Всеки ученик има право на закрила срещу нарушаващите неговото достойнство методи на възпитание, физическо, психическо или друго насилие или форми на въздействие.

Чл. 6. Всеки ученик има право на закрила за нормалното му физическо, умствено, нравствено и социално развитие.

Чл. 7. Всеки ученик и всяко семейство заслужават да бъдат подпомогнати да развият пълния си потенциал.

Чл. 8. Във всички случаи следва да се защитават по най-добър начин интересите на ученика.

Чл. 9. За всеки ученик, попаднал в риск, възниква спешна необходимост от специална закрила за извеждането му от рисковата ситуация.

Чл. 10. Работещите с ученици трябва да притежават личностни, морални и социални качества, които им дават възможност да развият физическия, нравствен и духовен потенциал на възпитаниците си.

Раздел II. МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ УЧЕНИКА

Чл. 11. Педагогическата практика да се основава на съвременните знания за детското развитие и на познаването на индивидуалните особености на всеки ученик.

Чл. 12. Да се разбира и уважава уникалността на всеки ученик.

Чл. 13. Да се има предвид специфичната уязвимост на всеки ученик.

Чл. 14. Да се създава безопасна и здравословна среда, която стимулира социалното, емоционалното и физическото развитие на ученика.

Чл. 15. Да се подкрепя правото на ученика на свободно изразяване на мнение по всички въпроси от негов интерес.

Чл. 16. Да се работи винаги в най-добрия интерес на ученика.

Чл. 17. Да се поддържа поведение, служещо за пример на подрастващите.

Чл. 18. Да се осигуряват на учениците с увреждания равни възможности за достъп до адекватни грижи и образование.

Чл. 19. Да не се участва в практики, които не зачитат достойнството на ученика или са опасни и вредни за физическото и емоционалното му здраве и развитие.

Чл. 20. Да не се участва в практики, които дискриминират по някакъв начин учениците на основата на раса, етнически произход, религия, пол, националност, език, способности или на базата на статуса, поведението или убежденията на родителите им.

Чл. 21. Много добре да се познават и спазват законите и процедурите, защитаващи ученика от насилие. Да се познават симптомите на насилие над ученик – физическо, сексуално, вербално, емоционално малтретиране или занемаряване.

Чл. 22. При съмнение за малтретиране веднага да се уведомяват органите за закрила на детето и се проследява дали са предприети необходимите мерки.

Чл. 23. Когато друго лице изкаже подозрения за малтретиране на дете, следва да му се окаже пълно съдействие за предприемане на подходящи действия за закрила на детето.

Чл. 24. Когато постъпи информация за действия или ситуации, които заплашват здравето и сигурността на детето, незабавно да се информират органите по закрила на детето.

Раздел III. МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ СЕМЕЙСТВОТО

Чл. 25. Наша първостепенна отговорност е подпомагане на семейството при отглеждането и възпитанието на децата.

Чл. 26. Зачитане на достойнството на всяко семейство и неговата култура, обичаи, език и убеждения.

Чл. 27. Уважаване на ценностите на семейството при отглеждането и възпитанието на децата и на правото му да взема решения за своите деца.

Чл. 28. Информирание на семейството за всички решения, отнасящи се до детето. Когато е възможно, родителите следва да се включват във вземането на такива решения.

Чл. 29. Зачитане на правото на семейството да бъде информирано за начина, по който се работи с детето.

Чл. 30. Информирание на родителите за изследователските проекти, включващи техните деца. Да не се допуска участие в изследвания, които по някакъв начин могат да застрашат здравето, образованието, развитието или благополучието на детето.

Чл. 31. Да не се използват служебните отношения със семейството за лично облагодетелстване. Да не се влиза в отношения с членовете на семейството, които могат да навредят на ефективността на работата им с детето.

Чл. 32. Осигуряване на конфиденциалност на информацията и зачитане на правото на семейството на личен живот с изключение на случаите на малтретиране и лоша грижа. Това не важи в случаите, когато има основания да се счита, че благополучието на ученика е в риск.

Чл. 33. Опазване на поверителността на информацията за всеки ученик. Разкриването на поверителна информация за детето може да стане само с разрешение на семейството. Това не важи в случаите на малтретиране и лоша грижа.

Чл. 34. В случаите на конфликт между членовете на семейството да се работи открито, споделяйки наблюденията си за детето, с цел всички включени страни да вземат информирано решение, като стриктно се въздържа от вземане на страна в конфликта.

Раздел IV. МОРАЛНИ ВЗАИМООТНОШЕНИЯ С КОЛЕГИТЕ

Чл. 35. Изграждане и поддържане на отношения на уважение, доверие, сътрудничество, отговорност, коректност и колегиалност. Поддържане на поведение, служещо за пример на околните.

Чл. 36. Обмяна на информация и ресурси, които имат отношение към благополучието и закрилата правата на детето.

Чл. 37. Работа за утвърждаване на собствения и на колегите авторитет чрез въздържане от действия, които биха уронили престижа на професията и училището, както и чрез демонстриране на нетърпимост към подобни прояви.

Раздел V. МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ ОБЩЕСТВОТО

Чл. 38. Предоставяне на висококачествени програми и услуги. Не предлагане на услуги, за които не притежаваме компетентност, квалификация или ресурси и правоспособност.

Чл. 39. Да се работи за създаване на сигурна обществена среда, в която детето да получава адекватни здравни грижи, храна, подслон, образование, възпитание и да живее без насилие.

Чл. 40. Да се работи за подобряване на сътрудничеството между организациите, както и за интердисциплинарното взаимодействие между професиите, които имат отношение към благополучието на децата и семейството.

Чл. 41. Да се оказва съдействие за повишаване на степента на разбиране на децата и техните нужди от обществото.

Чл. 42. Да се работи за популяризиране на правата на децата, както и за повишаване на чувствителността на обществото към нарушаването им.

Чл. 43. Да се работи в подкрепа на законите и политиките, които подпомагат благополучието на децата и семействата им и да се противопоставяме на тези, които го нарушават.

Раздел VI. ПРОФЕСИОНАЛНО ПОВЕДЕНИЕ

Чл. 44. (1) Служителите извършват своята дейност на най-високо ниво на компетентност в съответствие с професионалните критерии и поемат за решаване само такива задачи, за които са придобили необходимата квалификация.

(2) Служителят изпълнява професионалните си задължения законосъобразно, своевременно, точно, добросъвестно и безпристрастно.

Чл. 45. Служителят не трябва да иска, приема или разпределя подаръци, дарения, хонорари, услуги или други облаги за себе си или семейството си, за близки или колеги, които могат да доведат до пристрастност или да окажат влияние върху изпълнението на служебните му задължения, преценката или функциите му, или да бъдат възнаграждение за това.

Чл. 47. Служителят опазва повереното му имущество с грижата на добър стопанин и не допуска използването му за лични цели. Информира своевременно директора при загубата или повредата му.

Чл. 48. Служителят в изпълнение на заеманата длъжност трябва да осигури ефективно, компетентно и икономично използване на собствеността, средствата, услугите и финансовите източници, които са му поверени. Те не трябва да бъдат използвани за лични цели или да бъдат предоставяни на трети лица, освен ако е изрично предвидено.

Чл. 49. Служителят трябва да извършва необходимите действия за защита на сигурността и поверителността на информацията, за която е отговорен или му е известна. Използва документите в училището единствено по повод изпълнение на служебните си задължения, при строго спазване на правилата за защита на информацията.

4

Чл. 50. Бившият служител не трябва да използва или да разкрива поверителна информация, получена от него по време на службата му, освен ако законно е упълномощен да го направи.

Чл. 51. Бившите служители трябва да се въздържат от коментари или действия, които биха причинили загуба на доверие в образователната система, училищната общност или който и да е служител в системата.

Раздел VII. КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ

Чл. 52. Конфликт на интереси възниква тогава, когато служителят има личен интерес и той му влияе дотолкова, че пречи на безпристрастното и обективно вземане на решения или изпълнение на служебните задължения.

(1) Служителят може да извършва образователни услуги на ученици, които се обучават или ще полагат изпит в училището, в което преподава, след като декларира своята дейност пред директора.

(2) Служителят не може да използва служебното си положение за лично и на семейството си благодетелстване.

(3) Служителят трябва да избягва всякакви ситуации, които могат да доведат до конфликт на интереси. При появяването на такъв конфликт той е длъжен да информира веднага ръководителя си.

(4) Служителят не трябва да допуска възможност друг служител да го постави в реален или предполагаем конфликт на интереси.

(5) В случай на вече възникнал конфликт на интереси и само съобразно с нарежданията на ръководителя му служителят може да се оттегли от служебните си задължения, които са причина за възникването на конфликта.

Раздел VIII. МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ НА РОДИТЕЛЯ /СЕМЕЙСТВОТО

Чл. 53. Изграждане на положителни нагласи у детето към образователната институция и работещите в нея педагози, като съзнателно се избягват злонамерени коментари и квалификации, които уронват престижа и авторитета им пред детето.

Чл. 54. Уважение и коректност в контактите с педагогическите специалисти, като не се допуска поведение, накърняващо достойнството им или такова, което е в разрез с етикета на общуване, съответстващ на доброто възпитание.

Чл. 55. Не предлага подаръци, услуги, пари, облаги или други ползи на служители на училището, с които може да повлияе на безпристрастното и обективно вземане на решения или изпълнение на служебните им задължения.

Чл. 56. Проявява нетърпимост към тенденциозно разпространяване на информация, уронваща престижа на членове на училищната общност.

Чл. 57. Не влиза в конфликти с други родители или ученици и не създава предпоставки за такива.

Чл. 58. Не демонстрира политически, религиозни и лични убеждения пред членове на училищната общност, които са в разрез със светския характер на образованието в Република България и традиционните етически ценности.

Чл. 59. Не позволява или насърчава участия на детето в дейности, които могат да застрашат здравето, развитието и благополучието му.

Чл. 60. Противопоставя се на прояви на агресивност и недобронамереност от страна на детето, —⁵ като служи за личен пример в това отношение.

Чл. 61. Придържа се към поведение, което допринася за това детето да не демонстрира социално-икономическо неравенство пред съучениците си.

Чл. 62. Възпитава детето в уважение на общочовешките ценности, насърчава развитието на емоционалната интелигентност и културата на общуване.

Раздел IX. КОМИСИЯ ПО ЕТИКА

Чл. 63. (1) За спазването на Етичния кодекс и разрешаване на възникнали с приложението му казуси към училищната общност се създава Комисия по етика.

(2) Членовете се определят от Директора в началото на всяка учебна година.

(3) Комисията по етика разглежда сигнали, свързани със спазването на този кодекс, регистрира заседанието по случая с протокол и се произнася с мотивирано становище в едномесечен срок от постъпването им.

(4) Ако при работа по определен казус Комисията установи неспазване на този кодекс, тя издава предписания, а по преценка уведомява и административното ръководство.

(5) Сигналите за нарушенията се приемат в канцеларията на училището и се регистрират във входящия дневник.

(6) За решенията на комисията по казуса се уведомява лицето, подало сигнала.

(7) Комисията не е длъжна да разглежда анонимни сигнали.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ При първоначално постъпване на работа всеки учител и служител се запознава срещу подпис с Етичния кодекс.

§ В началото на учебната година класните ръководители запознават срещу подпис учениците и техните родители с Етичния кодекс.

§ Настоящият Етичен кодекс е отворен документ, подлежащ на непрекъснато развитие и обогатяване.

Настоящият Етичен кодекс на училищната общност е изготвен от Етичната комисия в училище и е гласуван на Общо събрание на 15.09.2023 г. и утвърден със Заповед №РД-06-239/15.09.2023 г. Съгласуван е с Ученическия съвет и с Обществения съвет.